

HRVATSKI PROMATRAČI NA 490. PLENARNOJ SJEDNICI EUROPSKOG GOSPODARSKOG I SOCIJALNOG ODBORA (EGSO)

22.- 23. svibnja 2013., Bruxelles

Hrvatski sudionici na ovoj su plenarnoj sjednici EGSO-a sudjelovali zadnji put kao promatrači. Već na sljedećoj sjednici u srpnju 2013., devet hrvatskih predstavnika sudjelovat će kao članovi tri grupe koje okupljaju predstavnike udruga poslodavaca, sindikata te ostalih organizacija civilnog društva.

Na ovoj plenarnoj sjednici sudjelovali su sljedeći promatrači iz Hrvatske:

I. grupa (udruge poslodavaca): Dragica Martinović, HGK i Bernard Jakelić, HUP

II. grupa (sindikati): Ana Milićević Pezelj, SSSH; Marija Hanževački, NHS i Vilim Ribić, MHS

III. grupa (ostali OCD): Lidija Pavić-Rogošić, ODRAZ-Održivi razvoj zajednice.

U nastavku je kratki opis tijeka sjednice, s detaljnijim prikazom sljedećih tema: prikaz dobre prakse zapošljavanja mladih u Austriji „Zaposliti mlade ljude. Dobra praksa“; *Zeleno gospodarstvo i promocija održivog razvoja u Europi* te *Osiguranje dostojnog života za sve i smanjivanje siromaštva*.

Kao i na svakoj plenarnoj sjednici, o nekim temama se samo glasalo jer su stajališta već prije usuglašena na razini EGSO-a. To su npr. bile teme o internetskom kockanju, zavaravajućim marketinškim praksama, stanju carinske unije,

Akcijskom planu za poduzetništvo 2020., europskoj Strategiji za alternativna goriva, javnom pristupu internetskim stranicama, E-zdravstvenom akcijskom planu 2012.-2020., paketu za socijalno investiranje i dr.

Glasovalo se i o temama o kojima se nije raspravljalo, već su samo iznesena stajališta, npr. investicijski projekti u energetska infrastrukturu.

Nakon toga se nastavilo s temama o kojima se prije glasovanja podnosio izvještaj pojedinih sekcija te vodila rasprava. Neke od tema su bile: o socijalnoj dimenziji Europske ekonomske i monetarne unije; garancijama za mlade iz Europskog socijalnog fonda; većim reformama ekonomske politike; sigurnosti proizvoda za potrošače i dr.

Tijekom plenarne sjednice održane su i dvije posebne sesije.

Tijekom prve je predstavljena inicijativa o jedinstvenoj tarifi za mobilnu telefoniju u cijeloj EU, koja je pokrenuta u okviru Europske građanske inicijative. Europska građanska inicijativa

proizlazi iz Lisabonskog ugovora - građanima se daje mogućnost pokretanja inicijativa koje će se staviti na dnevni red EU nakon prikupljanja jednog milijuna potpisa. Postoje određeni kriteriji, npr. tema mora biti povezana s poveljom ljudskih prava ili nadležnosti EU; mora biti uključeno minimalno sedam zemalja članica iz kojih moraju biti potpisnici; potpise treba prikupiti u roku od godine dana od početka inicijative. Više o ovoj inicijativi na www.onesingletariff.com. Nakon pristupanja EU i hrvatski građani će moći potpisati ovu inicijativu.

Druga sesija se odnosila na prikaz dobre prakse zapošljavanja mladih u Austriji pod nazivom „**Zaposliti mlade ljude. Dobra praksa**“.

Erich Foglar, predsjednik Austrijske konfederacije sindikata (ÖGB) naveo je da je problem zapošljavanja mladih jedan od većih problema EU u 21. stoljeću, jer nezaposlenost iznosi 12%, a u nekim zemljama šest od deseterice mladih nema posla – može se reći da je to generacija bez perspektive. To je veliki društveno-politički problem. Prva pretpostavka za njegovo rješavanje je da bude u središtu interesa EU. „Da su mladi banka, već bi bili spašeni“ mogu se čuti komentari, iako će EU 6 milijardi € namijeniti poticanju zapošljavanja mladih.

Iznio je primjer Austrije, zemlje koja nema tako velik problem zapošljavanja, između ostalog i zato što socijalni partneri imaju zajednički cilj obrazovanja i zapošljavanja mladih. Mladi se mogu npr. obrazovati na radnom mjestu, a socijalni partneri utječu na sadržaj strukovnog obrazovanja. Obrazovanje i obuka te investicije u radna mjesta su prioriteta za rješavanje problema zapošljavanja mladih, samo tako i EU ima šansu, smatra Foglar.

Gerhard Wlodkowski, predsjednik Austrijske poljoprivredne komore (LKÖ) je naveo da se, kada se govori o radnim mjestima, često zanemaruje područje poljoprivrede i šumarstva, a u Europi je preko 40 milijuna radnih mjesta vezano za ta područja. U ruralnim će prostorima mladi ostati samo ako imaju posla. Austrija je stoga stavila naglasak upravo na zapošljavanje u ruralnim područjima. Austrija je ponosna na svoje žive i zdrave ruralne strukture, nema opustošenih područja kao u drugim zemljama Europe. I u ovom području je važno obrazovanje i obuka kako bi se farmeri mogli i dodatno zaposliti kao kvalificirana radna snaga. Austrija je pokazala da je ulaganje u ruralni prostor isplativo i održivo.

Rudol Kashe, predsjednik Austrijske radničke komore (AK) je iznio katastrofalan podatak da u Europi 5,7 milijuna mladih nema zaposlenje što ih čini najvećim žrtvama gospodarske krize. U Austriji su se opredijelili za raznolikost strukovnog obrazovanja, pored škola postoje i centri za strukovnu obuku koje vodi zavod za zapošljavanje u suradnji s poduzećima. To rezultira relativno malom nezaposlenošću mladih. Ciljano obrazovanje mladih bi u Europi moglo dati rezultate, naročito u zemljama južne Europe. Treba pojačati i financirati mjere obrazovanja u poduzećima i centrima.

Pozdravio je uspostavu Europskog garancijskog fonda za zapošljavanje mladih, no 6 milijardi € za razdoblje od 2014.-2020. nije dovoljno, to bi trebala biti tek početna sredstva.

Pitanje je odakle novac? Pristup obrazovanju za sve je neodvojivo vezan za pitanje alokacije sredstava i definiranje financijske politike u EU te zemljama članicama. Europa se mora

vratiti na put rasta i za to su potrebne ciljane investicije; moralna dužnost je pružiti što bolje obrazovanje mladima.

Christoph Leitl, predsjednik Austrijske gospodarske komore (WKO) je naglasio da se Europa nalazi u teškoj situaciji i traže se metode za oporavak. Smatra da EGSO ima važnu ulogu u tom procesu. I on je ponovio da u Austriji svi socijalni partneri idu zajedno u istom smjeru, poštujući jedni druge, čak i kad imaju drugačije stavove, usprkos činjenici da je socijalno partnerstvo i Europski socijalni model danas ugrožen. Također je potvrdio da je u Europi veliki broj mladih koji nemaju šansu za preživljavanje. Ono što Austriju izdvaja je dualni sustav obrazovanja i s takvim sustavom imaju nezaposlenost mladih od 8%, za razliku od 25% u onim zemljama koji nemaju takav sustav. Mlade ljude treba dovesti u poduzeća i omogućiti im na radnom mjestu obuku ili ih povezati na neki drugi način. Europi će u budućnosti trebati dodatna radna snaga te se poduzeća trebaju angažirati za razvoj ljudskog kapitala. I on je naglasio da socijalno partnerstvo dobro funkcionira u Austriji i dogovaraju se potrebne mjere, ali i konkretno rade na provođenju dogovorenih strategija i mjera. nadalje, treba podržati mobilnost mladih, kako bi naučili i stekli iskustvo i u drugim zemljama. Dodatni cilj Strategije 2020. treba biti rješavanje pitanja nezaposlenosti mladih u Europi.

Maroš Šefčovič, potpredsjednik Europske komisije za institucionalne odnose i administraciju smatra da je nezaposlenost mladih kriza unutar krize. Stoga je dobro predstaviti primjere dobre prakse iz zemalja u kojima su uspjeli postići rezultate u zapošljavanju mladih. Pored Austrije, dobri primjeri postoje i u Danskoj gdje nastoje da se mladi zaposle nakon školovanja te da na tržište rada uđu nekoliko mjeseci nakon završetka školovanja.

Treba što bolje iskoristiti strukturne i kohezijski fond, gdje postoje značajna sredstva. Socijalni fondovi se trebaju koristiti na način da se financiraju učinkovite mjere za zapošljavanje mladih. Gubitak potencijala mladih nezaposlenih i trošak socijalne pomoći iznosi 1,25% Europskog BDP-a. Treba se fokusirati na kvalitetu obrazovanja i obuke koja se treba ponuditi mladima, koristiti programe kao Leonardo da Vinci, Erasmus i druge radi razmjene. EURES je nova usluga informiranja o slobodnim poslovima u svim zemljama članicama EU. I on je naglasio važnost posvećivanja razvoju ruralnih prostora kako bi mladi ljudi ostali tamo.

U raspravi je naglašeno da je potreban pozitivan stav poduzeća za prihvaćanje mladih i njihovu obuku uz rad. Zaključeno je da dualno obrazovanje predstavlja održiv način ulaganja u mlade i njihovu zapošljivost. Svaka zemlja mora poduzimati svoje mjere i aktivnosti u koje moraju biti uključeni svi relevantni dionici (npr. udruge mladih iz ruralnih područja kada se definira program strukovnog obrazovanja). U Austriji tako postoje mjere za prekvalifikaciju nezaposlenih mladih, npr. unutar sindikata imaju socijalno-gospodarsko poduzeće koje dobiva potporu od zavoda za zapošljavanje. Ponovljen je stav o važnosti usmjeravanja na stvaranje kvalitetnih uvjeta za ostanak mladih u ruralnim prostorima.

Zeleno gospodarstvo i promocija održivog razvoja u Europi

Jedna od tema je bila posvećena zelenom gospodarstvu i promociji održivog razvoja u Europi s postavljenim pitanjem kako napraviti prijelaz na zeleno gospodarstvo i to u suradnji s civilnim društvom.

Cilj je u EU što prije izaći iz trenutačne recesije, pri čemu može pomoći zeleno gospodarstvo koje se temelji na tehnološkim inovacijama kako bi se što manje koristili resursi, naročito neobnovljivi. Ne radi se samo o pukoj prilagodbi već o inovacijama, zaštiti okoliša te promjeni ponašanja proizvođača, ali i potrošača.

Uskoro može nastati razlika između zemalja koje su već ulagale u zeleno gospodarstvo u odnosu na one koje nisu. Trebaju poticaji da sve zemlje krenu tim putem i što brže prilagode svoje gospodarstvo, vodeći računa o socijalnim i okolišnim pitanjima. Zeleno gospodarstvo se treba razvijati, ali ne kao alternativa održivom razvoju, ona je samo dio koncepta održivog razvoja. Vrijeme je da se izgradi nešto što ima budućnost i treba se poticati zeleno gospodarstvo (npr. kroz strukturne fondove), ali i promjenu ponašanja poduzeća.

No, često je nejasno što je to zeleno gospodarstvo te da se ne govori samo o obnovljivim izvorima energije. Treba se podržati i izvoz te investiranje u druge sektore kako bi se „ozelenila“ odnosno kako bi proizvodi bili „zeleni“.

Osiguranje dostojnog života za sve i smanjivanje siromaštva

Zadnja tema u raspravi odnosila se na osiguranje dostojnog života za sve, smanjenje siromaštva i osiguravanje održive budućnosti u svijetu, a vezano za dokument Europske komisije upućen Europskom parlamentu, Vijeću, EGSO-u i Odboru regija. Naime, očekuje se uskoro usvajanje dokumenta EK o Milenijskim razvojnim ciljevima nakon 2015., povezanim i s preporukama Agende 21 iz Rija te strategijom Europa 2020. (ne zanemarujući socijalnu sferu). Pitanje je hoće li se prolongirati Milenijski razvojni ciljevi ili će se zamijeniti s novim ciljevima za postizanje održivog razvoja, o čemu se govorilo na konferenciji Rio+20.

Govorilo se i ovdje o temama važnim za postizanje održivije budućnosti, od zelenog gospodarstva, pristupu energiji za sve, pravu na hranu i vodu, socijalnoj zaštiti. Važnu ulogu u postizanju tih ciljeva ima civilno društvo – u oblikovanju, provedbi, praćenju i vrednovanju politika.

Komentari u raspravi su bili kritični vezano na tekst EK, koji je nejasan u pogledu načina provođenja ciljeva. Komentar se odnosio i na nedovoljno uključivanje OCD-a od strane EK prilikom istraživanja ove teme.

Članovi su zahtijevali jasnije određivanje EK o načinu financiranja mjera za postizanje dostojnog života i smanjenje siromaštva. Treba manje misliti na pomoć i više se fokusirati na investicije kako bi se društvo gradilo odozdo, smatraju članovi EGSO-a. Za Generalnu skupštinu UN-a se treba dobro pripremiti i pored mišljenja EK treba predstaviti i mišljenje EGSO-a.

Dodatne informacije se mogu naći na <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-490-plenary-session&force=1>

Pripremila: Lidija Pavić-Rogošić, ODRAZ-Održivi razvoj zajednice